

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De ingratitude Iudæorum in deum, & quæ proidololatria passi sunt. ca.
6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Aſa, innumerabiles Aethiopum copias ad internicium conciderunt. Regnante Iofaphato, cum ingentem Ammonitarum Idumæorumq; exercitum formidaret inimicos inter ſe digladiantes conſpexerunt, mutuocq; cæſorum tulerunt ſpolia tam ſecuri, quam paulo ante pauſaſti. Regnante Ezechia, cum ab Aſſyrijs duce Senacheribo obſiderentur, angeli manu, vna nocte cætum octogintaquinque milibus hoſtium cæſis, obſidione ſoluti ſunt. Omitto nunc Machabæos, Iudam, Simonem, Ionatham, qui dei ſui nomine inuocato, parua manu ingentes hoſtium copias pluries fudere. Magna qdem & immenſa beneficia hæc, maiora tamen accepturi erant, ſi iſtorum quæ acceperant largitorem non deſeruiſſent. Nunc ergo quod ſuper eſt, breuiter expediemus qua ingratitude uſi ſint quantaq; deo vlcifcente pati meruere.

De ingratitude Iudæorum in
deum, & quæ pro idololatria
paſſi ſint,

Caput VI.

Longum admodum foret memorare ſcclera ſingularum, qui inter Iudæos impij infidicq; fuce. Omnium ergo ſimul in deum ſuum infidelitas detegatur, pœnaq; infidelitatis, vt cum hæc nota fuerint ſimul conſtet & ingratitude magnitudo, & iuſti domini in ingratos præſens vindicta, quam ſi quis euitauerit, nec tuturæ quidem, quæ omnium acerbiffima eſt obnoxius erit. Dum Moyses, in monte immoratur, donec tabulas digito dei conſcriptas acciperet, illi ad idololatriam conuerſi, vitulum æneum adorauerunt: & hi ſunt (inquiunt) dii tui Iſrael, qui te eduxerunt de terra Aegypti. Ob hoc iratus dominus delere eos voluit, ſed Moyses, p ipſis inſtanter ſupplicanti gratiam fecit. Moyses tamen indignos tabularum bñficio teſtatus, de monte descendens ipſas confregit, vitulumq; contriuit, deinde deo iubente Leuitæ ſumptis armis de illo XXIII.

Exo. 32

Chore &
Dathan .

millia fere, ex iis qui vitulum adorauerant, occiderunt, ut eum morte dignum esse noueris, qui in deum ingratus est. Post hæc contempto cælesti cibo cum Aegyptias dapes concupissent, aduersus deum & Moſen muſſitan- tes, prouocatus in iram dominus multa coturnicum vi castra operuit, ut cupidini eorum satisfaceret. Cæterum dum adhuc carnes dentibus manderent, animas effla- bant, plurimiq; desiderati sunt, locus in huiusce vltio- nis memoriã, sepulchra concupiscentiæ appellatus. Rursum tamen pollicitationi diuinæ non adhibentes fi- dem, de obtinenda promissionis regione desperarunt. Ideoq; illam ingredi prorsus indigni, antequam fines eius attingissent, in deserto mortui sunt, præter Iesum & Caleph & paruulos populi qui non peccauerat. Qua- draginta annos per solitudinem antequam terram in- colendam adissent, errauerunt. Choræ quoq; Dathan, & Abironis castra vna cum ipsis terræ hiatu absorpta sunt: atq; inde subitus ignis exhalans, ducentos & quin- quaginta viros, qui incensum offerebant, absumpsit, & hoc quidem, quia legi diuinæ aduersantes, usurpare si- bi sacerdotium nitebantur. Vide tamen inconsultã vul- gi audaciam: Nihil his quæ acciderat territi, Moſen & Aaronem nimis procaciter incessebant, perinde ac si ip- si eos qui perierant, interfecissent. Mox igitur ambo- bus his ad tabernaculum confugientibus, incendium re- pente illatum vastare cœpit proteruos. Quatuordecim millia ex eis & septingentos concremauit. Omnes tunc perissent, ni Aaron iussu Moſi stans inter mortuos & vi- uentes, deum orasset. Ad eius preces cessauit ignis. De- us enim iniuriam illam illatam sibi deputat, quæ seruis suis indigne infertur. Quandoquidem sic vltus est eos, qui Moſen & Aaronem minaciter impetere ausi fuerat. Post hæc profecti de monte Hor per viam quæ ducit ad mare rubrum, pertæsi itineris laborem rursus re- clamabant, sed neque hoc fuit illis impune. Ignitorum serpentum ictibus percussu moriebantur. Hinc tandem humilitatis ac veniam poscentibus, Moyses domino in- hente serpentem ex ære formatum suspendit in ligno,

quem vulnerati aspiciendo conualescebant . Id autem portendebat , quod olim in Christum dominum crucifixum credentes, a diaboli morsibus liberandi essent. Ignitus enim serpens, diabolus est: Christus æneus, nihil in se veneni habens, & veneno peccati infectos clementer sanans. Porro ut quod proposuimus prosequamur, iſdem Israelitæ cum appulissent ad Sethim, capti sunt amoribus Moabitidarum, ita ut deos quoque illarum adorarent, sed dignas quidem scelere isto pœnas dedere . Leuitæ quippe iussu domini vigintiquatuor millia de illis interimunt . Tunc demum deo placato, a cœdibus cessatum est, cum Zambrin virum & Zochim scortum, dum simul coissent, Phinees Eleazari sacerdotis filius, pugione in genitalibus confodit. Ut præterea pateret, non minori animaduersione dignos esse criminis impulsores quam autores, Madianitas quoque percuti iussit dominus, qui eos callide per mulierum blandimenta traxerant ad cultum idoli sui Belphegor. Multo tamen grauius deliquerunt, qui ad deos alienos conuersi fuerant deo suo derelicto, nec mirabilem eius memores, nec erga beneficia grati. Transeamus ad tempora iudicum. Iosue defuncto, degenerauit populus. Colere cœpere Baal & Astarot, non numina, sed monstra. Ob hoc passi sunt direptiones rerumque detrimenta, nec omnino pares esse poterant viribus aduersariorum. Deinde, quoniam Palæstinis & Chananaeis alijsq; idololatriæ cultu & connubijs iungere se ausi fuerant deo pœnâ huiusce flagitijs exigente, annos octo seruerunt CUSANRASATHAIM Mesopotamiæ regi. Cum autem illos præuaricationis pœnituisset, liberati sunt. Sub liberatoribus quidem satis probe se habebant, illis vero vira defunctis, veluti laxato freno quocunque rationis expers appetitio vocasset, eo ferebantur. Itaque sub Othoniele etiam fidem deo seruarunt, eo autem mortuo, statim ad idola desciuere, quâ obrem tunc quoq; seruire compulsi sunt EGLON Moabitarum regi annos octodecim. Deinde post obitum

Tempore
iudicum.

Aioth ducis, cum iterum, idola colere cepissent, oppressi sunt seruitute a Iabin Chananaeorum rege per annos viginti. Post Delberam quoque uxor in Lapidoth (& ipsa enim praefuit populo) peccauerunt, atque septem annis a Madianitis vexati sunt, fata frugesque eorum vastantibus. Item post Gedeonem, & erga familiam eius, a quo de inimicis liberati fuerant, ingrati extiterunt, & erga deum impii, ideoque per idem tempus externorum bello varie inquietati sunt. Post Abimelech, Tholam, & Iair praefides, itidem peccauerunt, & a Palaestinis mala passi sunt annis octodecim. Post Iephthe & Abessan & Ahilon & Abdon, rursus peccauerunt, & denuo a Palaestinis oppressi sunt seruitutis iugo per annos quadraginta. Post Samsonem vero inter se dissidere ceperunt, quando tribus Benjamin ob stupratam cuiusdam Leuitae conjugem, & per vinum in vna nocte multorum coitu lassatam atque extinctam pene interit, dum a reliquis tribus indigne id terentibus impugnatur. Primo tamen de his qui illos oppugnatum venerant, cecidere XXII. millia, iterum altero congressu XVIII. millia, & ipsi enim offenderant suis viribus magis quam dei auxilio freti, sed tertio tandem certamine de Benjamin perire XXV. millia, oppidum eorum Gabaa incensum, in quo obsessi erant, idemque factum reliquis urbibus ac vicis tribus huius. Ista de Iudicum libro summam perstringendo, primum, quae sequuntur, regum continet historia.

¶ Mala decem tribuum.

Cap. VII.

Tp̄e regū.

Obidolatriam, quae maxima in deum ingratitude est, diuisum fuit Iudaeae regnum. Decem tribus in Samariam secessere sub rege Hieroboam, duae reliquae sub Rehobam Hierosolymis manserunt. In Samaria quidem perseueravit impietatis crimen, Hierosolymitae magis fideles inuenti sunt. Vitulos aeneos adorabant Samaritae, quos pro diis colendos posuerat Hieroboam primus ex Iudaeis Samariae rex. Eam ob rem Abia Hierosolymarum regi in praelio succubuerunt, die